

COP28AREN ONDORIOA DUBAIN: ERREGAI FOSILEI BURUZKO MEZU EPELA ETA PREMIAZKO EKINTZA KLIMATIKORAKO DEIA

Posted on 15/12/2023 by Naider

Dubain egindako Klima Aldaketari buruzko Nazio Batuen Biltzarrean (**COP28**) 14 egun luze eztabaidatu ondoren, akordio batera iritsi gara. **Akordio hori ez da perfektua, baina mezu argia bidaltzen du ikatzaren, petrolioaren eta gasaren erabileratik aldentzeko beharrari buruz.** Ia 200 herrialdetako 70.000 pertsona baino gehiago bildu ziren goi-bilera erabakigarri horretan, eta erregai fosilen eta horiek krisi klimatiko globalean duten paperaren inguruko negoziazioen epizentroa izan zen.

COP28k, ADNOCeko (munduko zortzigarren petrolio-enpresarik handiena) Energia eta CEO ministro Sultan al Jaberren lehendakaritzapean, polemika sortu zuen hasieratik, Arabiar Emirerri Batuek petroliotik eta gasetik eratorritako diru-sarrerekiko zuten mendekotasunaren ondorioz, bere diru-sarreraren % 29 izanik. Talde ekologistek adierazi zuten **kezkatuta zeudela petrolio-industriaren ordezkari bat egokia ote zen klima-krisiari aurre egiteko ekitaldi baten buru izateko.**

Negoziazioen hasieratik, tentsioak nabarmenak izan ziren energia berriztagarrietarako trantsizio azkar baten defendatzaileen eta erregai fosilen ekoizle nagusien artean. **Europar Batasunak, erregai fosilak argi eta garbi uztearen alde eginez, petrolio, gasa eta ikatza ezabatzeke egutegi zehatz bat ezarri nahi izan zuen.** Hala ere, **LPEE eta haren aliatuak buru zituen erresistentziarekin** topo egin zuen. Horiek ikuspegi mailakatuago baten alde egiten dute, erregai horien mende dauden herrialdeetan erabilera jarraitua ahalbidetuz. LPEEren gutun baten filtrazioak agerian utzi zituen ekintza klimatikoaren beharraren eta baliabide horien mendekotasun ekonomikoaren arteko tentsioak. Gutun horrek petrolio ekoizten duten herrialdeei eskatzen zien erregai fosilei buruzko edozein neurri atzera botatzeko.

Berotze globala 1,5°C-ra mugatzeko premia izan zen eztabaiden ardatz nagusia, eta **80 herrialde baino gehiagok azken akordio baten alde egin bazuten ere, non epe irmoak zehaztuko liratekeen hamarkada honetan erregai fosilen erabilera noiz eta zenbat murriztu beharko litzatekeen,** azken akordioak hauxe besterik ez du eskatu: "erregai fosilak energia-sistemetan atzean uzteko ibiltzea, modu justu, ordenatu eta ekitatiboan, hamarkada kritiko honetan ekintza bizkortuz, 2050ean zero emisio garbiko helburua lortzeko, zientziaren arabera".

Emisioen murrizketatik haratago joateari buruz berariaz hitz egiten den lehen aldia bada ere, eta erregai fosilak "pixkanaka ezabatzeari" erreferentzia egiten bazaio ere, eta 2050erako zero emisio garbiak lortzeko herrialdeei erabileratik aldentzeko eskatzen bazaie ere, kritikoez adierazi dute **ekintza zehatzagoak eta irmoagoak ez egiteak** eta akordioak erregai fosilen erabilera murrizteko muga-data irmorik ez izateak gutxiegi izatea eragiten duela, greenrening-tzat joz eta krisi klimatikoari aurre egiteko benetako borondaterik ezaren beste adibide bat baino ez dela esanez.

John Kerry AEBetako ordezkariak onartu zuen akordioa alde askoren arteko konpromisoa izan zela. Hala ere, **erabaki horiek, errealitatea berehala aldatzen ez duten arren, lehen erradikaltzat jotzen ziren ideiak eta neurriak normalizatzen dituztela** nabarmendu zuen. Testuinguru horretan, azken akordioa aurrerapausoa da, baina ez batzuek nahiko luketen bezain handinahia.

Aurrerapen nabarmenen artean, petrolio-enpresa nazionalek emisioak murriztea adostu zuten, baina ez ekoizpen-mailak. Herrialdeek konpromisoa hartu zuten energia berriztagarriaren ahalmena hirukoizteko eta energia-eraginkortasun globalaren tasak bikoizteko 2030erako. Gainera, galera eta kalte klimatikoaren funts bat onartu zen, lehen egunean 400 milioi dolar baino gehiago konprometituta. Arabiar Emirerri Batuetako 30 mila milioi dolarreko inbertsioa ere urrats

positibotzat jotzen da, 2030erako inbertsio berdeetan 250 mila milioi dolar mobilizatzeko helburuarekin klima-finantza funts berezi batean.

Konpromiso horiek pozgarriak badira ere, askok diote energia iraunkorrago baterako trantsizio globalak milaka milioi ez ezik, bilioika dolar ere beharko dituela. Garapenerako banku multilateralek **klima-finantzaketa handitzeko planak aurkeztu zituzten, gobernuek, bankuek, inbertitzaileek eta enpresek** helburu horiek betetzeko **neurri zehatzak hartzeko beharra azpimarratuz.**

Kritikarik zorrotzenak aktibistek eta klima-justiziako taldeek egin dituzte, akordioa nahikoa ez dela uste baitute, eta **zientzialari askok etsipena adierazi dute ekonomia berde baterako trantsizioak azkarragoa eta bidezkoagoa izan behar duela ziurtatuz**, klima-aldaketaren inpaktuak jasaten ari direnen errealitatea kontuan hartuta.

Klima-negoziazioen etorkizuna jokoan dago oraindik, eta asmo handiagoko neurriak hartzeko presioak gora egiten jarraitzen du. Kritikak eta akordioa epela izan arren, Dubaiko COP28ak argi uzten du **etorkizun iraunkorraren aldeko borroka amaitzetik urrun dagoela**. Arreta globala NBEren prozesu klimatikoan oinarritzen da, etorkizuneko goi-bilerek etenak itxiko dituztelakoan eta planeta osoari eragiten dion krisi klimatikoari aurre egiteko ekintza erabakigarriagoak sortuko dituztelakoan.

